

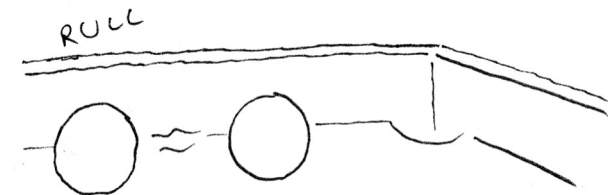
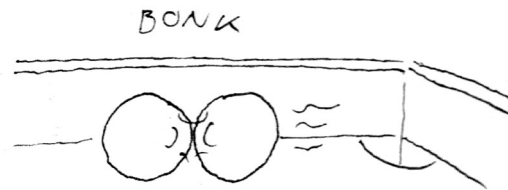
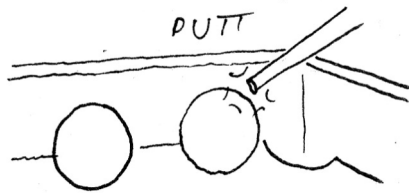

DELTAGANDE, OBJEKTIVA OCH ANDRA ATTITYDER

**BASERAD PÅ "IMPAIRED WRONGDOERS: HOW TO ERR ON THE
SIDE OF CAUTION"**

Bakgrund

Kan någon egentligen handla fritt? Kan någon vara moraliskt ansvarig för vad hen gör? Om varje händelse (inklusive våra handlingar) orsakas av tidigare händelser?

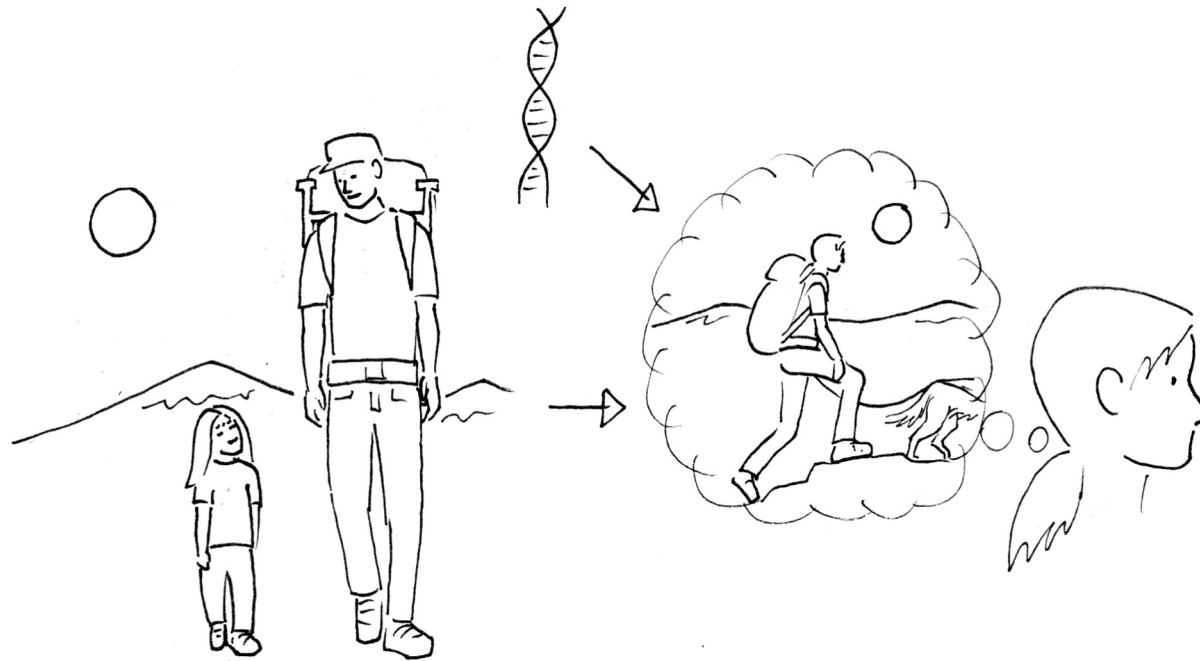

Orsakerna till mänskliga handlingar är givetvis väldigt komplicerade. Men kanske gäller i grunden samma sak för mänskliga handlingar som för biljardbollar och andra händelser.

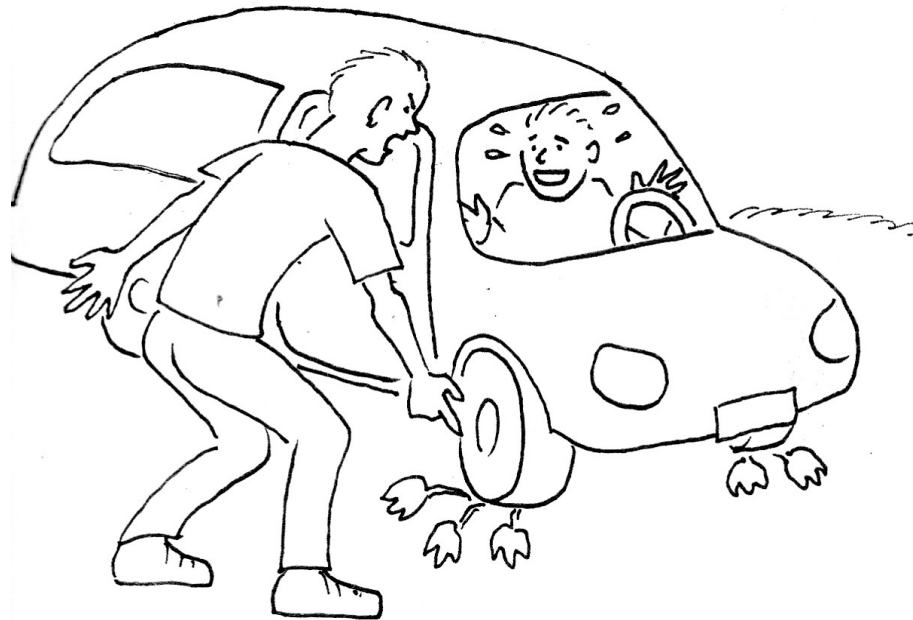
Följer vi orsakskedjorna bakåt hamnar vi till sist alltid i faktorer vi inte hade någon kontroll över.

Slumpen hjälper knappast.

Peter Strawson (1962) Freedom and resentment

Vi kan lägga fysiken och metafysiken åt sidan. Pragmatisk inställning. Fokusera på vardagliga interaktioner och relationer, och hur det är naturligt och nödvändigt att hålla varandra ansvariga.

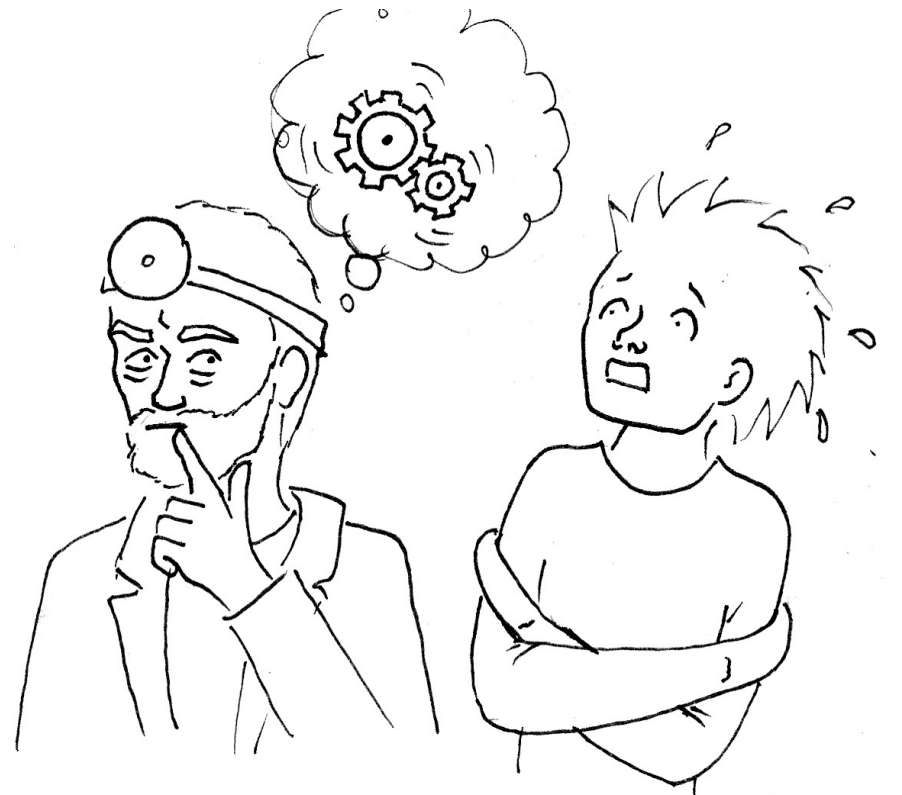

UNIVERSITY OF
GOTHENBURG

Den deltagande respektive objektiva attityden

Skillnad på "normala" människor, mot vilka vi har en *deltagande* attityd, och exempelvis "hopplöst schizofrena" mot vilka vi har en *objektiv* attityd.

Min schizofrena (men inte hopplösa) vän

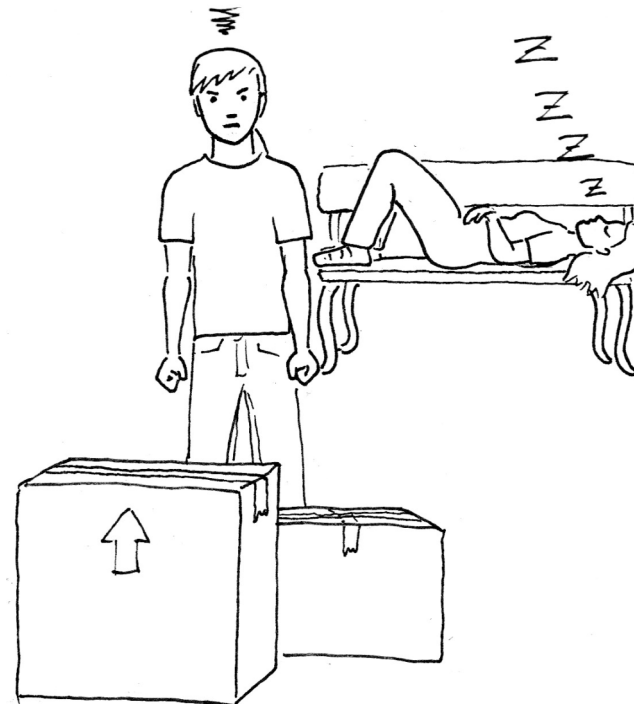
Brenda

Brenda har schizofreni. Står på medicinering, men har vissa kognitiva svårigheter (negativa symptom) och är sömning från medicineringen.

Brenda bryter sitt löfte att hjälpa mig att flytta, vilket sätter mig i klistret.

Jag är *osäker* på om hon kunde rå för detta. Jag är *osäker* på om hon är moraliskt ansvarig.

Jag bör hålla mig på den säkra sidan. Men vilken sida är den säkra?

Strawsons objektiva attityd, den varma versionen

Vi håller inte riktigt små barn eller hundar ansvariga för vad de gör. Vi försöker lista ut hur de fungerar så att vi bäst kan träna/uppfosta dem, men vi gör det med värme och empati.

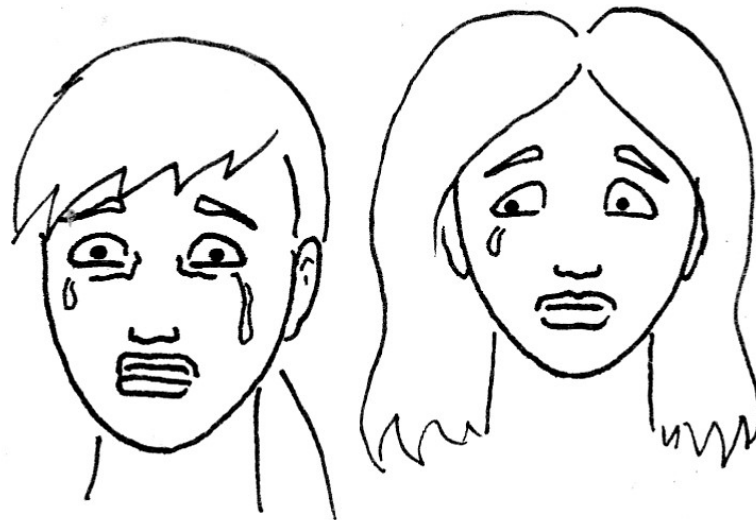
Daphne Brandenburgs (2017) vårdande attityd

Finns rimligtvis fler attityder än bara "deltagande" och "objektiv".
Daphne Brandenburg identifierar en särskild vårdande attityd, som psykiatrisk vårdpersonal ofta berättar att de antar i intervjuer.

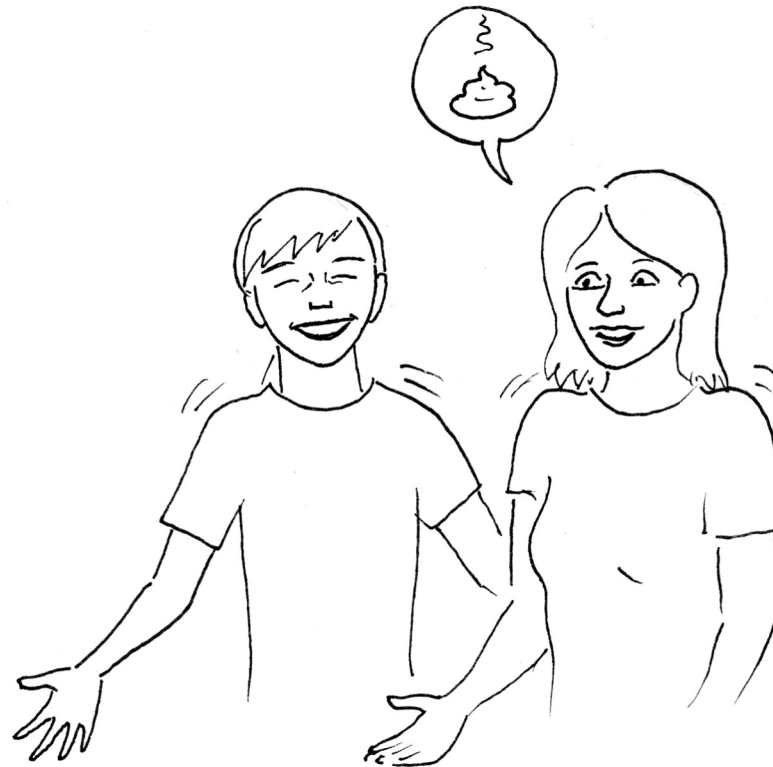
Ledset istället för argt klander

Ett alternativ som Derk Pereboom och en del andra moraliskt-ansvars-skeptiker föreslår för alla människor i alla situationer där vi normalt skulle bli arga.

“Shit happens”-attityden

Diskuterat av Per Milam (2016) – kanske kräver egentligen inte vänskap ansvarshållande? Kanske kan vi vara vänner, inte objektiva, utan den biten?

Slutsats

När vi är osäkra på någons moraliska ansvar, riskerar det att bli fel vilken attityd vi än tar, hur vi än betar oss. Det finns ingen säker sida att hålla sig till. Allt vi kan göra, är att försöka avgöra lite från fall till fall vad som är den bästa attityden och reaktionen.

Tack för er uppmärksamhet!